

Zo herken je: lastige eendenvrouwtjes

Is het nu een Wilde Eend, Krakeend, Slobeend of Pijlstaart? Tijdens een watervogeltelling is het soms lastig om de goede soort in te vullen. Zeker op enige afstand lijken vrouwtjes van de bruine, middelgrote eenden (*Anas*-familie) veel op elkaar. Daar komt nog bij dat jonge mannetjes tijdens hun eerste winter hun juveniele kleed langzaam ruïen naar het adulte kleed. Aan het begin van het watervogeltelseizoen lijken jonge mannetjes en (jonge) vrouwtjes van de vier soorten meestal nog erg op elkaar. We kunnen dan beter spreken van het 'vrouwkleed'. In dit artikel bespreken we de belangrijkste verschillen tussen de vrouwkleden van Wilde Eend, Krakeend, Pijlstaart en Slobeend. Onontbeerlijke kennis voor de tellers die eenden te zien krijgen.

Herkenning algemeen

- De belangrijkste kenmerken om op te focussen zijn: snavelvorm, snavelkleur en kleuren in de bovenvleugel, waaronder de zogenaamde spiegel (kleur in armpennen).
- In vlucht: kleurverdeling in de bovenvleugel.
- Formaat van groot naar klein: Pijlstaart, Wilde Eend, Slobeend, Krakeend.

Hoe worden ze geteld?

Overwinterende eenden worden tussen september en april gevolgd via het watervogelproject. Dat levert waardevolle informatie op over hun verspreiding en aantalsontwikkelingen. Als teller kun je een waterrijk gebied onder je hoede nemen en elke maand tellen.

> sovon.nl/watervogels

● **Albert de Jong**

Vrouwkleed Krakeend

- Snavelvorm: iets kleiner dan Wilde Eend.
- Snavelkleur: duidelijk tweekleurig, met scherp afgescheiden zwarte baan boven oranje.
- Kleur spiegel: in zit als een wit vlakje zichtbaar (niet altijd!) boven de flank.
- In vlucht: opvallend witte rechthoek onderaan bovenvleugel (in armpennen), lichte buik.
- Juveniele mannetjes vanaf november met steeds meer egaalgrijze veren en donker wordende snavel.

Krakeend.
Foto: Markus Varesvuo

Wilde Eend.
Foto: Markus Varesvuo

Vrouwkleed Wilde Eend

- Snavelvorm: op het oog vaak ietsje langer dan de kop, maar nooit zo lang als Slobeend.
- Snavelkleur: oranje met een variabele hoeveelheid zwart op bovensnavel, meestal ronde vlek.
- Kleur spiegel: paarsblauw, met witte randen. In zit niet altijd zichtbaar.
- In vlucht: paarsblauwe baan (armpennen) met witte randen op bovenzijde van de vleugel.
- Juveniele mannetjes vanaf september met groener wordende kop, bruine borst en olijfgroene snavel.

Wilde Eend.

Slobeend.

Tekeningen:
Elwin van der Kolk

Krakeend.

Slobeend.

Foto: Daniele Occhiato

Vrouwkleed Slobeend

- Snavelvorm: lang, met duidelijk verbreed uiteinde van bovensnavel, buigend over ondersnavel.
- Snavelkleur: oranje, met variabele hoeveelheid vaagbegrensd grijs op bovensnavel.
- Kleur spiegel: donkergroen, begrensd met witte rand.
- In vlucht: bovenzijde voorvleugel is blauwgrijs.
- Juveniele mannetjes vanaf oktober met donker wordende kop en snavel en lichter wordende iris.

Pijlstaart.

Foto: Glenn Bartley

Vrouwkleed Pijlstaart

- Snavelvorm: slank
- Snavelkleur: blauwgrijs, met variabele hoeveelheid zwart langs de randen.
- Kleur spiegel: donkergrijs met witte randen, nauwelijks verschillend van rest van vleugel.
- In vlucht: weinig kleurcontrast in overwegend grijze vleugel.
- Juveniele mannetjes vanaf september met egaalgrijze flankveren en donker wordende kop.

Via de vernieuwde invoer van het watervogelproject zijn de aantallen mannetjes en vrouwtjes apart in te voeren.

Mannetjes en vrouwtjes

Bij veel eendensoorten zijn er meer mannetjes dan vrouwtjes. In de afgelopen winters vroegen we samen met waarneming.nl aan waarnemers om de verhouding man/vrouw van Tafeleend en Kuifeend vast te leggen. Van beide soorten werden meer mannetjes geturfd (resp. 71% en 62%). Deze verhoudingen zijn interessant om te volgen, want mogelijk veranderen ze in de loop van de tijd. Online en via de app Avimap kun je bij je watervogeltelling de aantallen mannetjes en vrouwtjes met een aparte stip invoeren.

Verdieping

- *Wildfowl of Europe, Asia and North America*. S. Reeber (2015). Een prima handboek over eenden en ganzen, met veel duidelijke illustraties en foto's van hun kleden. Engelstalig.
- Specialistische kenmerken zijn te vinden in een pdf onder het kopje Resources op de website van de Duck Specialist Group: www.ducksg.org